

Μικρή πατρίδα, μεγάλη ιστορία

Φανή Αγιαννίδη
Δημοτικό Σχολείο Περβολιών
Λάρνακα, Κύπρος

Είναι περίεργο να φεύγεις από το σπίτι σου. Βασικά είναι κάπως άσχημο. Και να μην ξέρεις που θα πας. Κάθομαι και κοιτάω το όμορφό μου σπίτι με τον μεγάλο κήπο. Σκέφτομαι πόσο το είχα υποτιμήσει. Χιλιάδες οι αναμνήσεις, ώσπου με βγάζει από τις σκέψεις μου η φωνή της μαμάς.

- Αιμιλία! Που είσαι;
- Έρχομαι.
- Έλα, φεύγουμε! Πάρε τα πράγματά σου!

Αλήθεια, δεν είπα ότι με λένε Αιμιλία. Λοιπόν, με λένε και είμαι 9 χρονών. Έμενα στον Ωρωπό Αττικής, αλλά τώρα φεύγω για την Κύπρο. Ο παππούς μου, από την πλευρά της μαμάς μου, είναι Κύπριος. Η γιαγιά μου είναι Ελληνίδα.

Δεν έχω ξαναπάει στην Κύπρο. Τα μόνα πράγματα που ξέρω γι' αυτήν είναι ότι έχει έξι επαρχίες, οι δυο κατεχόμενες από τους Τούρκους – η μια είναι η Αμμόχωστος – είναι νησί και μιλάνε την κυπριακή διάλεκτο. Η μαμά μου είπε ότι θα την συνηθίσω.

Στο αεροπλάνο δεν υπήρχε κάτι που να με τρομάζει. Σε περίπου μία ώρα φτάσαμε στο αεροδρόμιο, όπου μας περίμενε ένας φίλος του παππού – δεν είπα ότι ήταν και ο παππούς με την γιαγιά μαζί – και μας πήρε στο νέο μας σπίτι.

- Πως σου φαίνεται; Με ρώτησε ο μπαμπάς.
- Καλό. Αλλά δεν συγκρίνεται με το σπίτι μας στον Ωρωπό. Αλήθεια, πότε θα πάμε πίσω;

Ο μπαμπάς δεν μου απάντησε. Κατάλαβα ότι μάλλον θ' αργήσουμε να πάμε πίσω.

Το σχολείο θα άνοιγε σε δύο εβδομάδες. Έτσι ο παππούς αποφάσισε να με πάρει για καμιά εκδρομή.

- Θα μάθει πράγματα για την Κύπρο, είπε στην μαμά και τον μπαμπά.

Εγώ δεν πολυχάρηκα με αυτήν την είδηση. Όχι ότι δεν ήθελα να μάθω πράγματα για την Κύπρο. Κάθε άλλο. Απλά είχε πάρα πολύ ήλιο και ζέστη. Στην Ελλάδα τέτοια εποχή το ζακετάκι σου το θες. Τελικά μπήκαμε μέσα στο καινούριο μας αμάξι. Μόλις μπήκαμε, ο παππούς μου είπε:

- Λοιπόν, τι ξέρεις για την όμορφη Κύπρο;

Εγώ του είπα ό,τι ήξερα: για την κυπριακή διάλεκτο, το νησί και ότι η μισή είναι κατεχόμενη από τους Τούρκους από το 1974. Και ότι έχει πολύ φυσικό αέριο στην Α.Ο.Ζ. Ο παππούς κατσούφιασε για λίγο και μου λέει:

- Έχουμε πολλή δουλειά, Αιμιλία. Λοιπόν, εκτός από τον πόλεμο του 1974 που ξέρεις ότι πολέμησα, είχε γίνει κι ένας άλλος πόλεμος.
- Πάλι με τους Τούρκους;
- Όχι, αυτός ήταν με τους Άγγλους. Μας κρατούσαν τόσα χρόνια, ώσπου εμείς το 1955 ξεσηκωθήκαμε.
- Πολέμησες κι εσύ;
- Όχι. Το 1955 γεννήθηκα.
- Και πότε τελείωσε ο αγώνας;
- Το 1959. Πολέμησαν νέα παλληκάρια, που δεν φοβόντουσαν. Ονόμασαν την ομάδα τους Ε.Ο.Κ.Α., δηλαδή Εθνική Οργάνωση Κυπρίων Αγωνιστών. Αρχηγός της Ε.Ο.Κ.Α. ήταν ο Γεώργιος Γρίβας Διγενής και υπαρχηγός ο Γρηγόρης Αυξεντίου. Ο Αυξεντίου σκοτώθηκε στον Μαχαιρά, μέσα στο κρυσφήγετό του.
- Τον σκότωσαν με τα όπλα οι Άγγλοι;
- Όχι. Τον έκαψαν ζωντανό μέσα στο κρυσφήγετό του. Έριξαν βενζίνη με αεροπλάνα.
- Και σήμερα θα πάμε στον Μαχαιρά;
- Όχι, θα πάμε στο Μουσείο Αγónος και στα Φυλακισμένα Μνήματα.
- Φυλακισμένα Μνήματα; Τι είναι αυτό;
- Είναι οι φυλακές που είχαν βάλει εκεί μέσα τους αγωνιστές της Ε.Ο.Κ.Α. οι Άγγλοι. Εκεί πέρα είναι και η κρεμάλα.
- Η κρεμάλα; ρώτησα με απορία. Τους κρέμαζαν;
- Ναι. Όλους αυτούς που φυλάκισαν τους κρέμασαν μετά. Επίσης εκεί είναι τώρα ο τάφος τους.

Σε όλη την υπόλοιπη διαδρομή ήμασταν αμίλητοι. Σκεφτόμουν όλα αυτά που μου είπε ο παππούς. Άρα πολέμησαν και στην Κύπρο γενναία, δεν

ήταν μόνο στην Ελλάδα όπως μας είχε πει ο κύριος Δημήτρης, ο προηγούμενος μου δάσκαλος.

Όσπου ο παππούς μου μού λέει:

- Μπήκαμε στην Λευκωσία. Είναι η πρωτεύουσα της Κύπρου. Ξέρεις τις επαρχίες της Κύπρου;
- Ναι! Είναι η Λευκωσία, η Λεμεσός, η Λάρνακα, η Πάφος και Αμμόχωστος.
- Αιμιλία, ξέχασες μία.
- Ποια παππού;
- Την Κερύνεια! Η πιο μικρή κι η πιο όμορφη επαρχία της Κύπρου. Α! Φτάσαμε!
- Μα παππού, εδώ λέει ότι είναι οι φυλακές...
- Αιμιλία, τα Φυλακισμένα Μνήματα είναι μέσα στις φυλακές.

Φοβήθηκα λίγο. Κι αν αποδράσει τώρα κανένας φυλακισμένος; σκέφτηκα, μα δεν το είπα, γιατί ο παππούς θα με κορόιδευε.

- Θέλουμε να δούμε τα Φυλακισμένα Μνήματα, λέει ο παππούς σε έναν φύλακα.

Όσο ο φύλακας εξηγούσε του παππού πώς να πάμε, εγώ σκέφτηκα: Οι αστυνομικοί και οι φύλακες είναι πολύ πιο ευγενικοί στην Κύπρο. Στην Ελλάδα σου απαντάνε κοφτά και πάντα είναι θυμωμένοι. Με διέκοψε από την σκέψη μου η φωνή του παππού που με φώναζε. Παρατήρησα το προαύλιο των φυλακών. Ήταν όμορφο, με συντριβανάκια και διάφορα δέντρα. Στην Ελλάδα όλα είναι γκριζα και σκοτεινά.

Τελικά φτάσαμε στα Φυλακισμένα Μνήματα. Ένας κύριος μας ξενάγησε. Χτίστηκαν το 1894 από τους Άγγλους και οι τοίχοι είναι από πουρόπετρα.

Πήγαμε και στις φυλακές των αγωνιστών. Μπήκαμε μέσα. Ο παππούς μίλησε και πρόσεξε ότι μέσα στα κελιά έκανε ηχώ. Εγώ πρόσεξα ότι η πόρτα μού φέρνει ζάλη.

- Ήθελαν οι φυλακισμένοι να ζαλίζονται. Βλέπεις αυτήν εκεί την τρύπα; Από εκεί τους έδιναν τσιγάρα, μου είπε ο παππούς.

Φύγαμε από τα κελιά και πήγαμε στην κρεμάλα. Ανατρίχιασα. Ο κύριος που μας ξεναγούσε μας είπε ότι τους έβαζαν στα χέρια και στα πόδια

χειροπέδες και ότι σκέπαζαν το κεφάλι των απαγχονησθέντων με μια κουκούλα. Επίσης μας είπε ότι τους κρέμαζαν μεσάνυχτα και μόλις το κορμί τους έπεφτε κάτω, κατέβαινε ένας γιατρός από μια σκαλίτσα για να βεβαιωθεί ότι οι απαγχονησθέντες είχαν πεθάνει.

- Κανονικά είχαν καταδικάσει σε θάνατο 39 αγωνιστές, αλλά τελικά απαγχόνισαν μόνο τους 9, συνέχισε ο ξεναγός μας.

Προχωρήσαμε στους τάφους. Μέτρησα τους τάφους και είδα ότι ήταν 13 αντί 9. Το είπα στον παππού και μου λέει:

- Μπράβο, Αιμιλία! Σωστά παρατήρησες. Εδώ είχαν θάψει και άλλους που σκότωσαν. Τους έθαβαν κρυφά μέσα σε αυτόν τον χώρο που τον είχαν για χωματερή, διότι ήξεραν ότι αν άφηναν τον κόσμο να τους θάψει κανονικά, ο κόσμος θα ξεσηκωνόταν. Μάλιστα τους έθαβαν τον έναν πάνω στον άλλον.

Είχα ανατριχιάσει τόσο πολύ, που ήμουν έτοιμη να κλάψω. Τέλος πάντων, μετά απ' αυτό πήγαμε στο μουσείο Αγώνος. Εκεί είχε επιστολές και προσωπικά αντικείμενα των αγωνιστών. Είχε τις μπότες και τα ρούχα του Διγενή, τα ρούχα του Ανδρέα Ζάκου... ακόμα και το αμάξι του Διγενή! Όταν φύγαμε από 'κει και μπήκαμε μέσα στ' αμάξι, ο παππούς μου λέει:

- Αιμιλία μου, σήμερα έμαθες πολλά πράγματα για τον αγώνα '55-'59. Τις επόμενες μέρες θα σου πω για το '74. Λοιπόν, ακόμα δεν πήγε 13:00! Άρα μπορούμε να πάμε στον Τύμβο της Μακεδονίτισσας. Στον δρόμο μας είναι. Μετά πάμε στο σπίτι.

Χάρηκα! Δεν είχα καμιά όρεξη να πάω στο σπίτι και ν' αρχίσω να φτιάχνω τα πράγματά μου! Εντάξει, έτσι κι αλλιώς κάποια στιγμή θα τα έφτιαχνα, αλλά αυτή η στιγμή θα μπορούσε να περιμένει λίγο.

Ο Τύμβος της Μακεδονίτισσας ήταν σαν νεκροταφείο. Είχε πολλούς τάφους Κυπρίων και Ελλήνων αγωνιστών που πολέμησαν το '74 και δυο ελληνικά βομβαρδισμένα αεροπλάνα που ήταν κανονικά κρητικά και τα είχε στείλει η Ελλάδα για βοήθεια.

- Αυτά τα ρίξαμε κατά λάθος εμείς το '74, είπε ο παππούς. Τα είχαμε περάσει για τούρκικα.

Μόλις φτάσαμε στο σπίτι λέει η μαμά μου:

- Σε γράψαμε στο σχολείο. Θα πρέπει να πάμε να πάρουμε στολή.
- Στολή; Σε ιδιωτικό με γράψατε; ρώτησα.
- Στην Κύπρο τα παιδιά φοράνε στολές. Άσπρο μπλουζάκι, μπλε ή γκριζα φούστα και μαύρο ή μπλε παντελονάκι για τις μέρες που θα 'χετε γυμναστική, μου απάντησε ο μπαμπάς.

Κι έτσι οι μέρες κυλούσαν, αγόρασα σχολικά και ήμουν έτοιμη για το σχολείο.

Στο σχολείο τα πράγματα ήταν δύσκολα. Όχι ότι δεν ήμουν καλή μαθήτριά! Κάθε άλλο! Απλά δεν καταλάβαινα τι μου έλεγαν. Για να καταλάβετε, την δεύτερη εβδομάδα η δασκάλα μού είπε να πάω στην γραμματέα και να της ζητήσω έναν συνδετήρα. Που να 'ξερα ότι εννοούσε το συρραπτικό! Μόλις της το ζήτησα και μου έφερε το συρραπτικό παραξενεύτηκα!

- Συγγνώμη, όχι αυτό! Έναν συνδετήρα!

Τότε η γραμματέας μου έδωσε ένα συνδετηράκι. Ευχαριστημένη που έκανα την δουλειά μου, πάω και το δίνω στην δασκάλα.

- Μα εγώ σου ζήτησα έναν συνδετήρα, αποκρίθηκε η κυρία απορημένη.

Έτσι που λέτε με την κυπριακή διάλεκτο. Στα μαθήματα κατάλαβα ότι το επίπεδο των Μαθηματικών είναι πιο υψηλό! Στην Ελλάδα, δεν κάνουμε όλα αυτά τα πράγματα. Η αλήθεια είναι ότι είχα αρκετά κενά. Βέβαια, αφού μου εξήγησε ο μπαμπάς, τα κατάλαβα.

Είχε μπει πια Σεπτέμβρης μήνας και ακόμη έκανε πολλή ζέστη! Στην Ελλάδα τέτοια εποχή αρχίζει να βρέχει και σίγουρα φοράς ζακέτα. Ενώ εδώ έχει ακόμα πολλή ζέστη. Όταν εκείνο το ζεστό Σαββατοκύριακο έβλεπα τον χάρτη της Κύπρου, με πήρε ο παππούς είδηση, ήρθε κοντά μου και μου έδειξε μια πόλη με το όνομα Αμμόχωστο.

- Αιμιλία, θυμάσαι που σου έχω πει για την Αμμόχωστο; ρώτησε ο παππούς. Έγνεψα καταφατικά. Βεβαίως και θυμόμουν. Τόσες φορές μου έχει πει. Η Αμμόχωστος είναι η πόλη που μεγάλωσε και πολέμησε ο παππούς μου.
- Ε, λοιπόν, νομίζω πως ήρθε η ώρα να πάμε, μου είπε. Θα κανονίσω να πάμε το συντομότερο δυνατόν. Μαρία! Πότε γίνεται να πάρω την Αιμιλία και να πάμε στην Αμμόχωστο; ρώτησε την μαμά μου.

- Καλύτερα να πάτε το Σαββατοκύριακο. Έτσι θα μπορούμε να πάμε όλοι μαζί.
- Έχεις δίκιο! Θα μπω στο Booking να κάνω κράτηση σε κανα ξενοδοχείο στον Πρωταρά! Ευκαιρία θα κάνουμε και διακοπές.
- Τέτοιο μήνα διακοπές; ρώτησα.
- Μα δεν βλέπεις πόσο καλός είναι ο καιρός; Όλοι οι άλλοι κάνουν διακοπές κι εμείς καθόμαστε εδώ, είτε η μαμά μου.

Η αλήθεια είναι ότι είχε δίκιο. Κάθε μέρα λείπουν τόσο συμμαθητές μου, επειδή είναι σε κρουαζιέρα.

Οι μέρες περνούσαν κι έφτασε το Σαββατοκύριακο. Πρώτα πήγαμε στο ξενοδοχείο και μετά από τον Πρωταρά ξεκινήσαμε για την Αμμόχωστο

Στην διαδρομή ο παππούς μου είπε:

- Η Αμμόχωστος έχει πάρα πολλά ονόματα. Άκου μερικά: Κωνσταντία, Αλάσια, Φαμαγκούστα, Αρσινόη, Έγκωμη, Σαλαμίνα και Βαρώσι.

Φτάσαμε σ'ένα οδόφραγμα. Δείξαμε τις ταυτότητες και τα διαβατήριά μας και ήταν «σαν να περνούσαμε σ'άλλη χώρα», που σχολίασε κι ο μπαμπάς.

- Που καταντήσαμε, είπε ο παππούς λυπημένος, δίνουμε ταυτότητα και παίρνουμε άδεια για να πάμε στο σπίτι μας!

Μπήκαμε στο αμάξι και σε λίγο φτάσαμε σε μια κάπως περίεργη πόλη. Από την μια πλευρά μερικοί τουρίστες και τούρκικες ταμπέλες, κι από την άλλη πλευρά συρματοπλέγματα και βομβαρδισμένα κτίρια.

- Μέσα στην νεκρή ζώνη είναι το σπίτι μου! Όλες μου οι παιδικές αναμνήσεις...είπε ο παππούς και είδα ότι ήταν έτοιμος να κλάψει. Εδώ γεννήθηκα, μεγάλωσα και... πολέμησα!, συνέχισε. Αχ! Να μπορούσα να μπω μέσα!

Προχώρησε λίγο και πήγε προς την θάλασσα. Η άμμος ήταν χρυσή.

-Ελάτε, πάμε! Θα σας πάρω να δείτε σπουδαία κτίρια και μνημεία της πόλης.

Το τι είδαμε εκείνη την ημέρα δεν λέγεται! Είδαμε: τα Ενετικά τείχη, τον πύργο του Οθέλου, τον ναό του Αγίου Νικολάου, το λιμάνι της Αμμοχώστου, το αρχαίο θέατρο και το Γυμνάσιο της Σαλαμίνας. Μόλις φύγαμε κι από το τελευταίο αξιοθέατο, ο παππούς μάς είπε:

- Θα πάμε στον Απόστολο Ανδρέα.
- Τι; Πότε θα προλάβουμε; αναρωτήθηκε η γιαγιά μου.
- Μην ανησυχείς, θα προλάβουμε!

Στην διαδρομή ο παππούς άρχισε να τραγουδάει τραγούδια για την Αμμόχωστο:

*«Περπατώ, του δρόμου η άκρη είναι μακριά.
Θολωμένο δάκρυ, αίμα στάζει η καρδιά.
Μοναξιά είσαι απέραντη σαν λίμνη.*

*Έρημος χωρίς σκιά,
μάννα εσύ έχεις την λύπη,
τη σιωπή για συντροφιά.*

*Τραγουδάω για μια πόλη που 'χω μέσα στην καρδιά,
τραγουδάω για μια πόλη, κόρη στην ακρογιαλιά.*

*Χώμα που περπάτησα, γη που νοσταλγώ,
χώρα που μ'ανάστησες Αμμόχωστος».*

Μετά απ' αυτό το τραγούδι επικράτησε σιωπή. Δεν ακουγόταν τίποτα, μέχρι που φτάσαμε στο μοναστήρι. Σε ένα μέρος του μοναστηριού έκαναν ανακαίνιση. Το μοναστήρι φαινόταν παλιό και είχε καμάρες. Ένα σημείο μάλιστα είχε λίγη πέτρα. Ξέχασα να πω ότι στον εξωτερικό χώρο είχε πάρα πολλά γαϊδουράκια! Μόνο που αυτά τα γαϊδουράκια είχαν μουρίτσα αλόγου! Ήταν πάρα πολύ γλυκά!

Καθώς η μαμά, ο μπαμπάς κι η γιαγιά έβγαζαν αναμνηστικές φωτογραφίες, με πήρε ο παππούς από το χέρι και πήγαμε «στην μύτη της Κύπρου». Τότε μου αφηγήθηκε την ιστορία του μοναστηριού.

- Ο Απόστολος Ανδρέας ήταν μαθητής του Ιησού. Μάλιστα, ήταν ο πρωτόκλητος, δηλαδή ο πρώτος μαθητής που ο Χριστός κάλεσε κοντά του. Λοιπόν, μετά την Πεντηκοστή, αφού οι μαθητές του Χριστού πήραν την επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος, ξεκίνησαν το αποστολικό τους έργο σε διάφορους τόπους, μεταφέροντας στους ανθρώπους την διδασκαλία του Κυρίου. Ανάμεσα στα ταξίδια του ο Απόστολος Ανδρέας

ήρθε και στην Κύπρο. Διέσχισε την Καρπασία και προχώρησε ανατολικά, ελπίζοντας ότι θα βρει καράβι για να πάει και σε άλλα μέρη και να διδάξει την διδασκαλία του Χριστού. Ξαφνικά, φάνηκε ένα καράβι.

- Ο Απόστολος Ανδρέας χάρηκε και κουνούσε τα χέρια του, σινιάλο πως θέλει να τον πάρουνε μαζί. Ο καπετάνιος, που ήταν καλός άνθρωπος, έστειλε μια βάρκα με μερικούς ναύτες για να τον φέρουν στο καράβι. Δεν πρόλαβε καλά καλά να πατήσει το πόδι του στο κατάστρωμα και μόλις φτάσανε στις Κλειδες, κάτι μικρά ξερονήσια που βρισκόντουσαν στο ανατολικότερο άκρο της «μύτης της Κύπρου», έπιασε μπουνάτσα και τα πανιά κρεμάστηκαν άψυχα στα κατάρτια.

Μιας και τους είχε τελειώσει το νερό, ρώτησε ο καπετάνιος κι έμαθε από τον Απόστολο Ανδρέα πως εκεί έξω υπήρχε μια μικρή πηγή. Έτσι έστειλε μια βάρκα με μερικούς ναύτες για να γεμίσουν τα βαρέλια. Όμως οι ναύτες δεν βρήκαν καμιά πηγή και επέστρεψαν στο καράβι με χέρια αδειανά. Ο καπετάνιος θύμωσε και είπε στον Απόστολο Ανδρέα: *«Θα πάτε ξανά, κι αυτήν την φορά θα πας κι εσύ μαζί τους! Αν με κοροϊδέψεις θα σε ρίξω στην θάλασσα, να σε φάνε τα σκυλόψαρα!»*

Ο Απόστολος Ανδρέας πήγε μαζί με τους ναύτες στο ακρογιάλι για να βρει πηγή. Εκεί έξω προσευχήθηκε στον θεό και τον παρακάλεσε να τον βοηθήσει. Και το θαύμα έγινε! Γάργαρο νερό ξεπήδησε από τα αλμυρά βράχια. Οι ναύτες γέμισαν τα βαρέλια και πήγαν χαρούμενοι πίσω στο καράβι.

Εντωμεταξύ, πάνω στο καράβι, ανάμεσα στο πλήρωμα βρισκόταν και το τυφλό παιδί του καπετάνιου. Ο πατέρας του το έπαιρνε μαζί στα ταξίδια του, μήπως βρει κάπου κάποιον γιατρό που να μπορεί να το γιατρέψει. Σαν γύρισαν στο καράβι, ο Απόστολος Ανδρέας πήρε λίγο δροσερό νερό και ένιψε το πρόσωπο του παιδιού.

Το μικρό παιδί, ξαφνικά και χωρίς να το περιμένει κανείς, βρήκε το φως του.

Ο καπετάνιος και ο γιος του ευχαρίστησαν θερμά τον Απόστολο Ανδρέα για το δώρο που τους έκανε. Εκείνος τους ευλόγησε και μίλησε σε όλους για τον Χριστό. Όλοι τότε πίστεψαν και βαπτίστηκαν Χριστιανοί. Στο μεταξύ ο άνεμος δυνάμωσε και το καράβι συνέχισε το ταξίδι του. Ο Άγιος ταξίδεψε σε πολλά μέρη του κόσμου, διδάσκοντας τον Λόγο του Θεού.

Στην Πάτρα όμως οι ειδωλολάτρες και ο άρχοντας τον σταύρωσαν. Ο Απόστολος ζήτησε να τον σταυρώσουν ανάποδα, επειδή είπε ότι «Δεν είμαι άξιος να πεθάνω με τον ίδιο τρόπο όπως ο Δάσκαλός μου».

Και έτσι σταύρωσαν τον Απόστολο Ανδρέα ανάποδα. Όταν μετά από λίγα χρόνια ο καπετάνιος του πλοίου έμαθε για τον θάνατο του Αποστόλου Ανδρέα, λυπήθηκε πολύ. Έτσι όταν ξαναπέρασε από το σημείο, όπου τον είχε πρωτοδεί, έχτισε ένα εκκλησάκι. Οι καπετάνιοι που περνούσαν από την Καρπασία σταματούσαν και προσκυνούσαν. Θυμάσαι που σου είπα για το αγίασμα; Είναι το νερό που βγήκε από τα βράχια και ήπιαν οι ναύτες. Τέλος πάντων, με τα χρόνια το εκκλησάκι έγινε το σημερινό μοναστήρι που βλέπεις. Ας πάμε κάτω να δεις και το αγίασμα.

Πήγαμε κάτω στα βράχια και είδαμε το αγιασμένο νερό που ανάβλυζε μέσα από τα ξερά και αλμυρά βράχια.

- Ας φύγουμε, είπε ο παππούς. Έχουμε να πάμε κι αλλού ακόμα.
- Μα, θα πάμε κι αλλού; Δεν φτάνουν αυτά; ρώτησα εγώ.
- Σιγά τα πράγματα που είδαμε! Τώρα αρχίζει το ωραίο κομμάτι, απάντησε εκείνος.

Μπήκαμε στο αυτοκίνητο και συνεχίσαμε προς Κερύνεια.

- Η Κερύνεια είναι η πιο μικρή και η πιο όμορφη επαρχία της Κύπρου, ομολόγησε ο παππούς μου. Αποικήθηκε από τους Αχαιούς από τα προϊστορικά χρόνια. Σύμφωνα με την μυθολογία ιδρύθηκε από τους Αχαιούς Κηφέα και Πράξανδρο, που κατέληξαν εκεί όταν επέστρεφαν στην πατρίδα τους από τον Τρωικό πόλεμο· οι ήρωες έδωσαν στη νέα πόλη το όνομα της πόλης τους *Κερύνεια*, που βρίσκεται στην Αχαΐα. Η Κερύνεια, μαζί με την Λάπηθο, ήταν ένα από τα σημαντικότερα κυπριακά βασίλεια κατά την αρχαιότητα. Οι Βυζαντινοί είχαν οχυρώσει την Κερύνεια κατά τον 11^ο με 12^ο αιώνα. Το φρούριο της πόλης, που σώζεται μέχρι και σήμερα και δεσπόζει στο μικρό της λιμάνι, ενισχύθηκε από τους Φράγκους και τους Βενετούς. Κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας υπήρξε πολύ σημαντική πόλη τόσο αυτή, όσο και το λιμάνι της, το οποίο ήταν το κύριο λιμάνι στην Ευρώπη. Η Κερύνεια πέρασε πολλούς πολέμους και κατακτήθηκε κατά καιρούς από πολλούς λαούς.

Όμως δυστυχώς, όπως ξέρεις κι εσύ, Αιμιλία, το 1974 καταλήφθηκε από τους Τούρκους και εξακολουθεί μέχρι και σήμερα να είναι κατεχόμενη πόλη.

Μετά από αυτά που είπε ο παππούς, κανείς δεν μίλησε. Είδαμε το λιμανάκι, το κάστρο του Αγίου Ιλαρίωνα και το κάστρο Βουφαβέντο (αυτά τα δύο κάστρα βρίσκονται στον Πενταδάκτυλο), το κάστρο της Κερύνειας... Μέχρι που ήρθε το απόγευμα.

- Πρέπει να φύγουμε. Αρκετά είδαμε, είπε η γιαγιά.
- Εντάξει, αλλά έχω μια ιδέα. Ας φύγουμε από την Λευκωσία.
- Φυσικά και θα φύγουμε από την Λευκωσία!! Από που να πάμε; ρώτησε η γιαγιά.

Στον δρόμο μού είπε ο παππούς:

- Αιμιλία, κατάλαβα μόλις τώρα, ότι είδες πολλά μέρη της Κύπρου, αλλά δεν έμαθες την ιστορία τους. Γι' αυτό θα σου μάθω την ιστορία της κάθε επαρχίας. Ας αρχίσουμε με την Λευκωσία. Όπως ξέρεις, είναι η πρωτεύουσα της Κύπρου. Η Λευκωσία είναι η μοναδική πλέον μοιρασμένη πρωτεύουσα σε όλον τον κόσμο. Οι κατεχόμενες και οι ελεύθερες περιοχές της χωρίζονται από την «Πράσινη Γραμμή» ή αλλιώς *Γραμμή κατάπαυσης του πυρός*. Ως πρωτεύουσα της Κύπρου η Λευκωσία καταλήφθηκε για περισσότερο από χίλια χρόνια από τους Φράγκους, τους Ενετούς, τους Οθωμανούς και τους Βρετανούς.

Εδώ σταμάτησε για να πάρει ανάσα και έπειτα πρόσθεσε:

- Η Αμμόχωστος, η αγαπημένη μου πόλη, είναι μία από τις πιο παλιές πόλεις της Κύπρου. Πρωτοχτίστηκε κατά τον 3^ο π.Χ. αιώνα από τους Πτολεμαίους και αρχικά είχε ονομαστεί Αρσινόη, προς τιμή της βασίλισσας Αρσινόης Β' Φιλαδέλφου, της διάσημης Ελληνίδας βασίλισσας της Αιγύπτου και των Ελληνιστικών χρόνων. Η Αμμόχωστος ήταν διάδοχος της πιο σημαντικής πόλης της Κύπρου, της Σαλαμίνας.

Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία η Σαλαμίνα είχε ιδρυθεί μετά το τέλος του Τρωικού πολέμου από τον Τεύκρο και τον αδελφό του, τον Αίαντα.

Η Λάρνακα, είναι πόλη στην νοτιανατολική ακτή της Κύπρου. Αποτελεί την πόλη-διάδοχο ενός από τα σημαντικότερα βασίλεια της αρχαίας

Κύπρου, αυτό του αρχαίου Κιτίου. Το Κίτιο ήταν η γενέτειρα πόλη του φιλοσόφου Ζήνωνα. Επίσης στην επαρχία της Λάρνακας υπάρχει και η Χοιροκοιτία, μία αρχαία πόλη, την οποία συναντάμε ήδη από την εποχή του Χαλκού. Δεν σου λέω για τα αξιοθέατα της Λάρνακας, διότι σκέφτομαι να σε πάρω να επισκεφτούμε όλα τα αξιοθέατά της το Σάββατο.

Όσο για την Λεμεσό, κατά την περίοδο των Σταυροφοριών, οι Σταυροφόροι ίδρυσαν το αρχηγείο τους στα δυτικά της, το γνωστό σήμερα ως Μεσαιωνικό κάστρο του Κολοσσίου. Αυτό αποτέλεσε και την αρχή της παραγωγής κρασιού στο νησί, κυρίως του γλυκιού κρασιού, της λεγόμενης Κουμανταρίας, η οποία φέρει το αρχαιότερο όνομα κρασιού στον κόσμο. Γι' αυτόν τον λόγο γίνεται και η γιορτή του κρασιού στην Λεμεσό. Μήπως κουράστηκες; Να σου πω και για την Πάφο;

- Όχι, παππούλη μου, δεν κουράστηκα καθόλου! Όλα αυτά που μου λες μού φαίνονται πολύ ενδιαφέροντα! Συνέχισε!
- Καλώς, λοιπόν! Ας μάθουμε κάποια σημαντικά πράγματα και για την Πάφο: Η Πάφος συνδέεται με την θεά Αφροδίτη για πολλούς λόγους...
- Η θεά Αφροδίτη δεν είναι η θεά της ομορφιάς, παππού;
- Σωστά, κοριτσάκι μου! Πρώτα απ' όλα, Πάφος ήταν το όνομα της μυθολογικής κόρης της Αφροδίτης και του Πυγμαλίωνα. Ο Απολλόδωρος ο Αθηναίος αναφέρει απ' όσο θυμάμαι τον Κινύρα ως ιδρυτή της Πάφου. Άλλοι λένε πως ο Πάφος, ο γιος του Κινύρα, είναι ο θεμελιωτής της πόλης. Ο Πausανίας όμως και ο Όμηρος αναφέρουν ως ιδρυτή της Πάφου και της Παλαίπαφου τον Αγαπήνορα, Αρκάδα βασιλιά της Τεγέας, ο οποίος μετά την επιστροφή του από τον Τρωικό πόλεμο ίδρυσε την Παλαίπαφο, τα σημερινά Κούκλια. Είναι εντυπωσιακό ότι κατά τα Ελληνιστικά χρόνια η Πάφος έγινε η πρωτεύουσα της Κύπρου και η έδρα των Ρωμαίων κυβερνητών του νησιού. Φαντάσου! Ήταν στολισμένη με ψηφιδωτά και υπήρχαν πολλοί ναοί, επαύλεις, ανάκτορα, ένα θέατρο αλλά και ένα ωδείο. Όλα αυτά μαρτυρούν την μεγάλη ακμή της πόλης, η οποία όμως υπέφερε κατά καιρούς από σεισμούς. Το 45μ.Χ. έφτασαν στην Πάφο οι Απόστολοι Βαρνάβας, Παύλος και Μάρκος. Παρά το ότι η παράδοση λέει ότι στην πόλη ο Απόστολος Παύλος είσπραξε 39 μαστιγώσεις, μαρτυρείται ότι είχε κηρύξει τον Χριστιανισμό ενώπιον του Ρωμαίου κυβερνήτη, Σεργίου Παύλου, ο οποίος αποδέχθηκε τον

Χριστιανισμό κι έτσι η Κύπρος έγινε η πρώτη χώρα στον κόσμο που είχε χριστιανό κυβερνήτη.

- Πωπώ, παππού, είσαι μια ζωντανή Wikipedia!
- Wiki ... τι; Με ρώτησε ο παππούς. Μάλλον ήθελες να πεις εγκυκλοπαίδεια.
- Η Wikipedia είναι ένα site που γράφει μέσα τα πάντα... σαν φορητή εγκυκλοπαίδεια!, του απάντησα.

Οι μέρες περνούσαν κι έτσι μια μέρα, αφού τελείωσα με τα μαθήματά μου, πήγα δίπλα στον παππού.

- Έμαθες για την ιστορία των επαρχιών της Κύπρου, αλλά δεν έμαθες για τα αξιοθέατά τους. Λοιπόν, ας αρχίσουμε από την Λάρνακα! Στην Λάρνακα υπάρχουν δύο μουσεία: το επαρχιακό αρχαιολογικό και το μουσείο Πιερίδη. Στο μουσείο Πιερίδη υπάρχουν περίπου 2,500 ευρήματα, αλλά εκτός απ' αυτά υπάρχει και η μεγαλύτερη συλλογή στην Μεσόγειο από γυάλινα αγαλματίδια. Στην επαρχία Λάρνακας υπάρχουν πάρα πολλές σημαντικές εκκλησίες: Η πιο γνωστή, η εκκλησία του Αγίου Λαζάρου, η οποία είναι κτισμένη πάνω στον τάφο του, η εκκλησία της Παναγίας της Αγγελόκτιστης στο Κίτι, όπου σώζεται ένα παλιό ψηφιδωτό και πιο μακριά, αλλά πάλι στην επαρχία Λάρνακας, βρίσκεται το Σταυροβούνι, όπου εκεί υπάρχει ένα κομμάτι από τον σταυρό του Χριστού.

Εκτός όμως από σημαντικές εκκλησίες, υπάρχουν και σημαντικά μουσουλμανικά τζαμιά. Το πιο σημαντικό είναι το τέμενος Χαλά Σουλτάν Τεκέ. Εκεί σκοτώθηκε και υπάρχει ο τάφος της Ουμ Χαράμ.

Η Λάρνακα έχει και κάποιες φυσικές ομορφιές, όπως ο παραλιακός δρόμος Φοινικούδες -Μακένζυ και οι υπέροχες αλυκές, τις οποίες κάθε χρόνο επισκέπτονται εκατοντάδες φλαμίνγκο.

Επίσης μια άλλη ομορφιά της Λάρνακας είναι οι Καμάρες, το παλιό υδραγωγείο, το οποίο κατασκευάστηκε περίπου το 1745 και το Μεσαιωνικό κάστρο, του 14^{ου} αιώνα. Στην επαρχία της Λάρνακας βρίσκονται επίσης δύο αρχαίες πόλεις, η αρχαία πόλη «Κίτιο», η γενέτειρα πόλη του σπουδαίου αρχαίου φιλοσόφου Ζήνωνος του Κιτιεύς και η Χοιροκιτία, μία ιστορική πόλη από την εποχή του Χαλκού.

Η Λάρνακα έχει βγάλει και κάποιες προσωπικότητες όπως τον Δώρο Γεωργιάδη (συνθέτης, τραγουδιστής και στιχουργός), τις αδελφές Άννα

και Λία Βίση, τον Γιώργο Θεοφάνους και τον Μαρίνο Κόνσολο (ηθοποιός και ραδιοφωνικός παραγωγός).

Η Λεμεσός διαθέτει δύο μουσεία, συνέχισε ο παππούς, αφού σταμάτησε για λίγο για να πάρει ανάσα. Το Επαρχιακό αρχαιολογικό μουσείο, το Θεατρικό μουσείο και ένα μικρό μουσείο Λαϊκής Τέχνης Επίσης το μουσείο αυτοκινήτου «Φαέθων», το μουσείο κρασιού, το μουσείο «Γρίβας Διγενής», το αρχαιολογικό μουσείο Κουρείου, το μουσείο νερού και το μουσείο ψωμιού «Το πλουμιστό ψωμί».

Η επαρχία Λεμεσού έχει και αρκετά αρχαία μνημεία όπως την αρχαία πόλη του Κουρείου, μαζί με το ομώνυμο θέατρό της, τον αρχαίο ναό λατρείας προς τον Απόλλωνα, την αρχαία πόλη της Αμαθούντας και τέλος, το κάστρο του Κολοσσίου.

Η Λεμεσός έχει έναν μεγάλο Δημοτικό κήπο γεμάτο δέντρα. Ο κήπος διαθέτει έναν ζωολογικό κήπο, καθώς και ένα μεγάλο αμφιθέατρο.

Σ' αυτόν τον κήπο διεξάγεται η δεύτερη πιο μεγάλη γιορτή της Λεμεσού μετά το καρναβάλι, η γνωστή ως Γιορτή του κρασιού. Κάποιες σπουδαίες προσωπικότητες από την Λεμεσό είναι: ο Βασίλης Μιχαηλίδης, λαϊκός ποιητής, ο Μιχάλης Κακογιάννης, ο σκηνοθέτης της βραβευμένης με Όσκαρ ταινίας «Αλέξης Ζορμπάς», ο Σωτήρης Μουστάκας, γνωστός ηθοποιός του θεάτρου και του κινηματογράφου, ο μεγάλος συνθέτης Μάριος Τόκας, η Ευρυδίκη, γνωστή τραγουδίστρια, όπως και η Δέσποινα Ολυμπίου, ο Κωνσταντίνος Χριστοφόρου, κι αυτός γνωστός τραγουδιστής, όπως και άλλοι, τους οποίους δεν θυμάμαι, είπε ο παππούς.

Η Πάφος, συνέχισε, έχει αρκετά μουσεία. Άκουσε μερικά: το Επαρχιακό μουσείο, το Βυζαντινό μουσείο, το Εθνογραφικό μουσείο Πάφου όπως και το Εθνογραφικό μουσείου Γεροσκήπου. Η Πάφος, ξέρεις, έχει πολλές φυσικές ομορφιές, μεταξύ άλλων ο Ακάμας ή Αρναούτης ή αλλιώς Άγιος Επιφάνιος, ένα καταπράσινο ακρωτήριο γεμάτο ζωή. Ο Ακάμας είναι το σπίτι για πολλά ζώα και πάρα πολλά φυτά, όπως είναι το Κάβο Γκρέκο στην επαρχία Αμμοχώστου, ένα εντυπωσιακό μέρος με θαλασσινές σπηλιές. Στον Ακάμα υπάρχει επίσης ο νεότερος και ψηλότερος φάρος στην Κύπρο χτισμένος το έτος 1989. Το ύψος του είναι περίπου 20 μέτρα.

Η πέτρα του Ρωμιού είναι ένας μεγάλος βράχος μέσα στην θάλασσα. Ο μύθος λέει ότι από τα νερά της θάλασσας αναδύθηκε η θεά Αφροδίτη, θεά της ομορφιάς. Αν και κάποιοι λένε πως πάρα πολύ παλιά, όταν υπήρχαν ακόμη Ακρίτες στο νησί ...

- Τι ήταν οι Ακρίτες, παππού;
- Ήταν τεράστιοι γίγαντες που προστάτευαν τα νησιά από τους εχθρούς. Που είχα μείνει; Α, ναι! Οι Ακρίτες ήταν πειρατές, που έπλεαν κοντά στην ακτή. Τότε ένας σπουδαίος Ακρίτας, ο Διγενής, ακούμπησε στο χώμα (κι έτσι έγινε ο Πενταδάκτυλος), πήρε μία πέτρα και την πέταξε στην θάλασσα κι έτσι έγινε η Πέτρα του Ρωμιού.

Ακόμη μία φυσική ομορφιά είναι τα λουτρά της Αφροδίτης. Βρίσκονται στην ανατολική πλευρά του Ακάμα και σύμφωνα με τον μύθο και την τοπική παράδοση, εκεί έκανε το μπάνιο της η Αφροδίτη. Η περιοχή εκεί είναι πολύ όμορφη και προσφέρει γαλήνη και ηρεμία στην ψυχή του επισκέπτη.

- Φέρε μου λίγο νερό και κοράκιασα, είπε ο παππούς.
- Μάλιστα, παππού, είπα και του πήγα ένα ποτήρι νερό. Ο παππούς το ήπιε μονορούφι. Μόλις ήπιε και την τελευταία σταγόνα συνέχισε:
- Η Λευκωσία, η πρωτεύουσά μας, έχει πάρα πολλά μουσεία, όπως το Κυπριακό μουσείο, το Κέντρο Εικαστικών Τεχνών και Έρευνας, το Εθνογραφικό μουσείο Κύπρου, το Βυζαντινό μουσείο, το μουσείο «Γεώργιος και Νεφέλη Γιαβρά», το Λουζινιανό σπίτι, το Ιστορικό μουσείο Εργασίας «Παντουριώτη». Στα αρχαία χρόνια η πόλη ονομαζόταν «Λήδρα» και ήταν ένα από τα αρχαιότερα της Κύπρου. Η Λευκωσία έχει μόνο μια φυσική ομορφιά. Δυστυχώς, τα δέντρα της τα πλάκωσαν οι πολυκατοικίες. Μόνο ένα πάρκο έχει μείνει με λίγα δέντρα, το λεγόμενο πάρκο Αθαλάσσας. Η Λευκωσία έχει δύο πάρα, μα πάρα πολύ σημαντικά μοναστήρια. Το μοναστήρι της Παναγίας του Κύκκου.
- Στην μονή υπάρχει η γνωστή εικόνα της Παναγίας της Ελεούσας, που κατά την παράδοση είναι αγιογραφημένη από τον Ευαγγελλιστή Λουκά. Η άλλη σημαντική μονή είναι η ιερά Μονή της Παναγίας του Μαχαιρά. Ας σου πω και μια ιστορία γι' αυτήν την μονή. Μια φορά, μια βασίλισσα, που αν δεν κάνω λάθος την λέγανε Άλις, αποπειράθηκε να εισέλθει στον ναό της Μονής παρά την απαγόρευση του μοναστηριού, διότι η μονή ήταν άβατη για τις γυναίκες. Η Άλις λοιπόν, παραβαίνοντας το άβατο, τιμωρήθηκε από την Παναγία μένοντας για τρία χρόνια βουβή.
- Παππού, θυμάμαι πως μου έλεγες και κάτι άλλο για τον Μαχαιρά, για κάποιον Αυξέντη Γρηγορίου...
- Τον Γρηγόρη Αυξεντίου, εννοείς! Ναι, ο Γρηγόρης Αυξεντίου ήταν κι αυτός στον Μαχαιρά! Θυμάσαι που σου έλεγα για τον πόλεμο '55-'59

κατά των Άγγλων; Ο Αυξεντίου ήταν αγωνιστής της Ε.Ο.Κ.Α. και οι Άγγλοι τον έψαχναν. Έτσι κρύφτηκε στην Μονή Μαχαιρά ως μοναχός. Οι Άγγλοι πήγαν στην μονή και έψαξαν, αλλά δεν τον αναγνώρισαν και έφυγαν. Ο Αυξεντίου πήγε στο κρυσφήγετό του μην ξέροντας τι τον περιμένει. Κάποιος, - βοσκός, κατά τα λεγόμενα -, πρόδωσε τον Γρηγόρη και μαρτύρησε το κρησφύγετό του, για ένα πουγκί χρυσές λίρες. Οι Άγγλοι λοιπόν, πήγαν εκεί που τους είπε ο βοσκός και φώναξαν στον Αυξεντίου να παραδοθεί. Όμως ο Αυξεντίου, αντί να τους απαντήσει με λόγια, τους απάντησε με σφαίρες.»*Βγείτε έξω, αλλιώς πυροβολούμε*», φώναζαν οι Άγγλοι, αλλά οι ήρωες απαντούσαν πάλι με σφαίρες. Όταν έπεσαν οι πρώτοι νεκροί, οι Εγγλέζοι κάλεσαν ενισχύσεις και ο Αυξεντίου είπε στους συμπολεμιστές του να παραδοθούν, αυτοί αρχικά αρνήθηκαν, αλλά τελικά υπάκουσαν στις διαταγές του υπαρχηγού. «*Σας έδειξα πώς να πολεμάτε. Τώρα, ήρθε η ώρα να σας δείξω και πώς να πεθαίνετε*», τους είπε. Οι μάχες ήταν σκληρές και πολύωρες. Επειδή πολλοί Άγγλοι σκοτώθηκαν, οι Εγγλέζοι έπαιξαν ύπουλα. Έστειλαν ένα ελικόπτερο γεμάτο με μπιτόνια βενζίνης, τα οποία άδειασαν στην κορυφή του λόφου και τα πυρπόλησαν. Έτσι σκοτώθηκε ο Γρηγόρης Αυξεντίου. Γι' αυτούς δηλαδή. Γιατί για μας είναι αθάνατος. Μάλιστα η μάνα του αγωνιστή είπε κάτι στιχάκια, τα οποία μελοποίησε αργότερα ο Γιώργος Θεοφάνους:

*«Σήμερον που σ' αντίκρυσσα
τζι είδα τη ζωγραφκιάν σου
την τόλμη σου φαντάστηκα
τζιαι την παλληκαρκάν σου.*

*Να μην σε πιάσουν ζωντανόν
τζια ας ήταν όπως τύχει
αφού ήταν για την Πατρίδα μας
το γαίμα σου εχύθην.*

*Εύπνα Γληόρη μου να δεις
που κόντεψεν η Νίκη
τζι εσέναν βάλλουσιν μπροστά
γιατί σε 'σεν ανήκει.*

*Μα μάνα τέτοιου ήρωα
εν προσβολή να κλάψει
προσβάλλει τον λεβέντη της
τζιείνον που θ' απολάψει.*

*Χαλάλιν της Πατρίδος μου
ο γιος μου, η ζωή μου
τζι αφού εν επαραδόθηκεν
τζι έμεινεν τζι 'εσκοτώθηκεν
ας έσει την ευτζήν μου».*

- Ελάτε να φάμε!, φώναξε η γιαγιά.
- Ερχόμαστε!, φώναξε κι ο παππούς.

Οι μέρες περνούσαν και ούτε που το καταλάβαινα. Κοντεύαμε να κλείσουμε χρόνο στην Κύπρο. Όσπου ένα απόγευμα που ο παππούς ήρθε να με πάρει από τα ιδιαίτερα μου μαθήματα, με ρώτησε:

- Αιμιλία, πεθύμησες την Ελλάδα;
- Λίγο, αλλά όχι πολύ, απάντησα.

Ο παππούς δεν με κοίταξε. Κατάλαβα ότι έκανε μια γκριμάτσα. Δεν μίλησε άλλο. Μόλις φτάσαμε στο σπίτι, τους είδα όλους χαρούμενους. Ο μπαμπάς έτρεξε κάτω και αφού με αγκάλιασε, μου είπε χαρούμενος:

- Σου έχω ευχάριστα νέα! Με πήραν τηλέφωνο από την δουλειά. Επιστρέφουμε στην Ελλάδα!!!
- Τι;;;;; τον κοιτούσα απορημένη.
- Δεν χαίρεσαι; ρώτησε παραξενεμένος.

Όχι, δεν χαιρόμουν. Δεν ήθελα να φύγω! Τώρα που αγάπησα την Κύπρο έπρεπε να την αποχωριστώ! Όχι, δεν ήθελα με τίποτα κάτι τέτοιο! Έτρεξα στο δωμάτιό μου κλαίγοντας.

- Αιμιλία, άνοιξέ μου να το συζητήσουμε, με καλόπιανε η μαμά.
- Δεν θέλω να φύγω!!
- Μα θα ερχόμαστε το Καλοκαίρι, αγάπη μου, μού είπε η μαμά και με αγκάλιασε. Σε παρακαλώ, Αιμιλία μου, ηρέμησε. Στεναχωρείς τον μπαμπά.

Ηρέμησα .Όχι, δεν ήθελα να στεναχωρώ τον μπαμπά. Οι μέρες πέρασαν και πήγαμε στο Διεθνές αεροδρόμιο Λάρνακας για να φύγουμε. Θα μου λείψει πολύ η Κύπρος!

- Έμιλυ, τι κάνεις εκεί;
- Τίποτα, γιαγιά Αιμιλία! Απλά βρήκα ένα βιβλίο και διάβασα.
- Για φέρε αυτό το βιβλίο! Το ημερολόγιό μου! Το ημερολόγιο που έγραψα τις αναμνήσεις μου από την Κύπρο! Αυτό διαβάζεις τόση ώρα;
- Ναι. Πότε θα πάμε κι εμείς στην Κύπρο, γιαγιά Αιμιλία;
- Θέλεις όντως να πάμε;
- Ναι! Ήδη έχω αρχίσει να την αγαπάω!!! Τόσο όμορφη! Τόση ιστορία!

Η γιαγιά Αιμιλία κοίταξε με στοργή την εγγονή της. Της έμοιαζε σε τόσα πολλά! Ειδικά στην αγάπη της για την Κύπρο!!!